DN-Odder årsberetning 2017

Endnu et travlt år - hvor vi har sat små, men gode aftryk

Også 2017 har været et travlt år for DN-Odder. Vi har haft mange udadvendte aktiviteter og vi har (i al beskedenhed) sat nogle små, men vigtige aftryk, bl.a. på den kommuneplan, der blev vedtaget i løbet af året. For andet år i træk oplever vi fremgang i medlemstallet, så vi nu har 644 lokale medlemmer. En stor tak til bestyrelsen for altid at være parat til at rykke ud.

Vi plejer at sige, at DN har tre roller: Vi arrangerer ture og fortæller om den lokale natur, men vi fungerer også som vagthund og holder øje med, hvad der sker med naturen og miljøet i kommunen. Vores tredje rolle er at deltage i alle de fora, vi kan overkomme for at påvirke kommunen i en mere grøn retning. På alle tre felter har vi haft et travlt år.

Først lidt om årets ture og aktiviteter:

I februar kunne man i Økologiens Have komme og bygge fuglekasser, humlebikasser og insektbo - og det gjorde ganske mange, så der var gang i både værktøj og træ. Et tilsvarende arrangement fandt sted skærtorsdag - der kom ikke så mange den dag, men de var til gengæld flittige.

I marts holdt vi en aftentur til Aarhus Universitets forskningsskib Aurora, hvor vi fik en både kyndig og myndig rundvisning.

Vi har desuden deltaget med boder og aktiviteter under For Fulde Sejl i Norsminde, ved Kræmmermarkedet i Odder og på Grøn Festival i Økologiens Have, hvor Hanne Næsborg som til hverdag er gartner i Haven havde en ekstra travl dag. I september deltog vi i den nye Odder Gadefestival. På Dyngby Strand har Dorthe Birkmose og Mogens Gissel, takket være en bevilling fra fonden Grønt Guld haft gang i en lang række strandaktiviteter og en omfattende natur-formidling til glæde for sommerhusejere og turister - på Naturens Dag i september rykkede de aktiviteterne til Kysing Strand, også her med god hjælp fra Else Jørgensen og Keld Jørgensen fra vores bestyrelse.

Vi har haft tre ture i naturen i årets løb: En botanisk forårstur langs stranden på Gyllingnæs med biolog Merete Johannsen som turleder, en tur op gennem Stampmølledalen for at fejre både foråret og 100-års jubilæet for den første lov om fredninger samt en "mørketur" i august, hvor vi både så og hørte en masse flagermus, som det oven i købet lykkedes Aage Juul at filme. Aftenen slutede med pandekager på bål. I september var vi vært for Samrådet, det vil sige DN-folk fra hele Østjylland, de fik en rundtur til bl.a. minivådområdet ved Fillerup og stierne i Vestbyerne inden selve mødet.

De 12 turfoldere, vi udgav i 2015, er der stadig efterspørgsel på, men vi har ikke ret mange tilbage, så vi har søgt om Grønt Guld-midler til opdatering og genoptryk samt midler til tre helt nye foldere. Vi venter svar fra fonden inden længe. Sammen med DN-Horsens udgav vi i sommer en stor folder om de tre sammenhængende fredninger på nordsiden af Horsens Fjord, et område der med en vis ret kan kaldes vores lokale naturpark.

17 spørgsmål til partierne

Som sædvanlig har vi deltaget i DN's store affaldsindsamling, i år var der glædeligvis flere der deltog aktivt, bl.a. viste det sig at være en god idé at inddrage lokalrådene, et arbejde Keld Jørgensen tog på sig. I den årlige årensning deltog en lille sluttet skare, men behovet er der ingen tvivl om, vi samlede 11 sække skidt og møg op fra åen.

At der snart er kommunalvalg har vi også udnyttet. Vi formulerede 17 spørgsmål om den lokale natur og det lokale miljø og sendte dem til de 9 partier, der stiller op. Med noget besvær fik vi alle svar halet hjem, de kan nu ses på vores hjemmeside og vil også blive lagt på vores Facebook-side. Vi har desuden været inviteret til møder med både Venstre og SF.

Lige inden årsmødet holdt vi vores natur-valgmøde, så vi håber, at naturen rykker lidt op på den lokale dagsorden, når der 21. november skal stemmes. Takket være fin hjælp fra vores hovedforening har vi op til valget fået udarbejdet en rigtig flot folder om valget og naturen.

Stort løft til hjemmesiden

Alle DN's hjemmesider har fået et løft, det gælder også vores. Joan har lagt et stort arbejde i den nye hjemmeside og i de lokale nyhedsbreve, vi har udgivet i årets løb. De når ud til over 700. Også vores Facebook-side følges af ganske mange, så enkelte af vores opslag når ud til op mod 1800 mennesker.

Vi sender stadig indlæg og omtale af vores arrangementer til de lokale medier, men vi kan konstatere, at den lokale dækning ikke er nær så tæt som tidligere og at det derfor kan være svært at få stoffet omtalt.

Jørgen Pedersen, vores næstformand, blev i årets løb formand for foreningen "Vilde bier i Danmark" - en forening, der er hårdt brug for, for bierne er virkelig trængte. Ib Salomon (lokal formand) deltager i det projekt, der hedder "Arternes Aarhus", hvor han er ambassadør for mursejleren - han skal bl.a. skrive en artikel til DN's blad Natur & Miljø om denne helt specielle fugl.

Så noget om rollen som vagthund:

Vi modtager i snit 1-2 henvendelser om ugen om stort og småt. En ville fx vide, hvor i kommunen man finder havtorn, en anden var bekymret for digesvalerne ved Kysing Strand, en tredje over en grævling, der underminerede en sti og en en fjerde kontaktede os om de overløb, der undertiden sker, så vandet i Odder Å forurenes af spildevand. Omfanget af det problem vil vi nu prøve at undersøge. I det hele taget tager vi henvendelserne alvorligt, for det er ofte på den måde, vi hører om kritisable forhold.

Også renoveringen af kirkediget ved Odder Sognekirke har ført til henvendelser, det samme har den efterhånden meget lille bestand af kobjælde på Udsigtshøjene.

Kort efter sidste årsmøde fik vi fx to henvendelser om tallerken-harvning af et beskyttet overdrev ved Ørting, en harvning, der ifølge landmanden var sket ved en fejl.

Sammen med kommunen har landmanden efterfølgende retableret overdrevet, men det er ærgerligt, for det tager årtier, inden floraen er genoprettet.

I en strandsø yderst på Gyllingnæs opdagede en borger, at der blev fodret og udsat lokkeænder til trods for, at søen på alle måder er beskyttet, dels fordi den ligger i en strandeng og dels fordi hele området er Natura 2000-område og Ramsar-område. Så vidt vi er orienteret, nøjedes kommunen

med at ringe til lodsejeren for at påtale fodringen, Odder Kommune er i det hele taget en "blid" kommune, når det kommer til overtrædelser på miljøområdet. Det oplevede vi også, da en landmand sprøjtede en beskyttet eng og udlagde en stor, uoverdækket stak staldgødning på engen. Det førte til et brev fra kommunen, et brev som efter vores mening mere havde karakter af rådgivning end påtale. I samme område opdagede kommunen dog, at en omfattende dræning var sat i gang og kunne føre til udvaskning af okker, så dræningen blev stoppet - og det skal kommunen have ros for.

I Hou gjorde et par beboere os opmærksom på, at der på de statslige arealer langs stranden foretages uautoriseret fældninger og rydninger, formentlig af folk, der ønsker udsigt mod havet, Kirsten Neister og Ib Salomon har holdt møde med beboerne og underrettet Naturstyrelsen, der ejer jorden.

Senest er vi her i september blevet gjort opmærksom på et stort depot af byggeaffald, især tagplader, i en skov ved Oudrupgårdsvej. Sagen er meldt til miljøafdelingen, og vi venter nu på en afgørelse.

Aakær Gods har som bekendt dispensation til i fem år at slå grøftekanterne på de kommunale veje langs godsets ejendom. En af betingelserne for dispensationen er en slåhøjde på 10 cm, men den kniber det gevaldig med at overholde. Vi har flere gange i årets løb sendt kommunen fotos af slåninger, der går hårdt til værks. Siden dispensationen blev givet, har godset desuden opkøbt en hel del jord, så nu bliver der slået ekstra mange kilometer, efter vores mening er der derfor god grund til at se på hele dispensationen.

I Spåkærsøen har godset fået indskærpet, at der ikke må fodres, men ikke desto mindre er det sket i flere omgange. Der er dog langt færre ænder i denne sø i år end i 2016.

Frifundet for injurier

Netop ænderne i Spåkærsøen spillede en rolle i den injuriesag Aakær Gods anlagde mod DN-Odders formand, Ib Salomon. Han havde i et læserbrev kritiseret det store antal ænder i søen, ligesom han i en pressemeddelelse havde brugt ordet "uldent" om et sagsforløb, hvor kommunen gav godset dispensation til ikke at fritlægge et rørlagt vandløb. Retten i Horsens frifandt i juni Ib Salomon for injurier, og selv om dommen er meget klar, har godset anket til Landsretten, hvor sagen kommer for en gang i 2018. Efter frifindelsen modtog Ib Salomon langt over hundrede tilkendegivelser på mail og på Facebook, "og det var ikke ligefrem kærlighedserklæringer til godset", som han sagde til de lokale aviser.

I Assedrup bebudede Letbanen, at der skulle placeres en omformerstation lige midt på byens stationsplads. En nabo henvendte sig til DN med sin bekymring, og sammen med foreningen for Bygnings- og Landskabskultur prøvede vi at få Letbanen til at flytte den meget store omformer bare 50 meter, men forgæves. Nu står den der, allerværst er den for naboerne, hvis omgivelser den har spoleret, men også for byen og for Letbanens passagerer er dens placering håbløs - den tager fx hele den fine udsigt ned over ådalen. Togene skal krydse hinanden i Assedrup, og mens de holder, kan passagerne nu glo ind på det lyseblå, tekniske monster.

En borger henvendte sig, fordi hun var bekymret over en meget hårdhændet beskæring af trærødderne, da der blev anlagt nye parkeringspladser på Præstevænget i VitaPark. At hun havde ret, viser sig nu - flere af de store ege sygner langsomt hen, og vi gætter på, at kommunen tvinges til at fælde dem - selv om lokalplanen gjorde meget ud af at beskrive, hvor vigtige træerne er for området.

En sommerhusejer fra Saksild Strand henvendte sig, fordi hendes nabogrund stod til at blive udstykket i to mindre grunde i strid med lokalplanen. I første omgang blev udstykningen sat i bero, men kommunen gav dispensation, så nu bliver den gennemført - vi frygter, at sagen kan danne præcedens, så flere store grunde udstykkes. Det vil fortætte sommerhusområderne og levne mindre plads til haver og natur.

I byrådet vedtog 11 af de 19 medlemmer en lokalplan, der tillader, at der opføres ét sommerhus på Østpassagen 9 ved Rude Strand. Her er der i dag et friareal, som beboerne kalder Knolden, og vi mener, at området skal forblive friareal. Vi har derfor klaget til Planklagenævnet, det samme har den lokale grundejerforening og en nystiftet forening, Knoldens Venner. Klagen er den eneste, vi har skrevet i år, vi venter nu spændt på afgørelsen. Foreløbig har nævnet bestemt, at klagen har opsættende virkning, der må med andre ord ikke bygges så længe klagen er ikke er afgjort.

Odder Kommune søger nu staten om lov til dels at opgive nogle områder, der var udpeget til sommerhuse, dels at få lov til at oprette to nye sommerhusområder, et til fire huse ved Rude Havvej og et stort område ved Christian Petersens Vej og Posmosevej ved Saksild Strand. Begge steder har naboer og de nuværende sommerhusejere store betænkeligheder. Hvis staten giver Odder Kommune grønt lys, regner vi med, at disse sager kommer til at fylde en del i 2018. Vi mener ikke, at området ved Rude Havvej er egnet til sommerhuse, da det vil kræve fældning af ganske meget skov, ligesom vi er bekymrede over, at man ved Saksild Strand vil placere sommerhuse i et meget lavtliggende område, men vi kan også se fordele ved sommerhuse frem for dyrkede og sprøjtede marker, i hvert fald kan områdets biodiversitet øges.

Årets mest overflødige sag handler om Havsigøjnerne, en vinterbadeklub ved Sondrup Strand. De fik at vide, at deres dispensation til at have en mobil sauna stående var udløbet, og i stedet for blot at forlænge dispensationen, gik der bureaukrati i sagen, der kom op på højt plan og (heldigvis) endte med en lokalplan, der giver Havsigøjnerne ret til at have deres vogn stående i vinterhalvåret. Den står på en kæmpestor parkeringsplads, hvor den ikke syner af meget. Normalt vogter DN kysterne, men denne sag burde virkelig have været klaret administrativt.

Vores tredje rolle - lobbyarbejde

Vi deltager, som det fremgik af indledningen, gerne i fora, hvor vi kan påvirke holdninger og fremme den lokale natur. Vi er med i Grønt Råd, en havbrugsgruppe, i kommunens sti-koordineringsgruppe samt i flere grønne partnerskaber. Desværre har aktiviteten i partnerskaberne været ret lav i år, men vi mener fortsat, at de er et godt værktøj til at opnå konkrete resultater. I Aalstrup har et spændende stiprojekt for nylig opnået støtte fra Friluftsrådet til bl.a. ganngbroer, borde og bænke.

Else Jørgensen er et aktivt medlem af Hundeskovens bestyrelse og har bl.a. været med til at plante 4-500 træer og buske i skoven.

Et par gange har vi været med Fredningsnævnet ude på steder, hvor der søges om dispensation fra en fredning, bl.a. er der planer om at anlægge et stort regnvandsbassin ved Horsensvej tæt ved bygrænsen, her har vi peget på en række forhold, der i givet fald skal indtænkes i projektet.

I både Fillerup og ved Skægs Mølle nær Rathlousdal er der gang i et omfattende projekt, hvor resterne af de gamle spærringer ved de tidligere møller fjernes, så vandet i Odder Å får frit løb. Lige nu ser det ret voldsomt ud, men vi er sikre på, at det ender med at blive rigtig godt.

En ny kommuneplan er blevet vedtaget, og vi kom med en hel del ideer og bemærkninger til den. Til vores glæde er nogle af dem kommet med i den endelige plan, fx skal de lokale fredninger nu fremhæves - tidligere blev de end ikke nævnt i kommuneplanerne.

Og apropos fredninger: Kommunens største fredning, den der omfatter Uldrup Bakker og Sondrup Plantage, har længe trængt til naturpleje. Det har den gruppe, der kalder sig "De gamle mænd i Amstrup" længe påpeget, og for et par år siden fik vi Fredningsnævnet med ud på en tur i området, også nævnet efterlyste en plejeplan, men ting tager tid, og først på budget 2018 er der afsat penge til naturpleje, 200.000 kr., ikke meget, men dog en begyndelse. Samme beløb er der afsat i 2019.

Også andre af kommunens fredninger trænger til en kærlig hånd, fx Stampmølledalen, hvor brændenælderne har fået lidt for godt fat.

Også i det kommunale budget for 2018 er der nogle gode takter, fx er der afsat 500.000 kr. til grønne tiltag, der gør kommunen mere bæredygtig og til første etape af den sti mellem Odder og Norsminde, vi i årevis har efterlyst.

Naturstyrelsen i Søhøjlandet bad først på året om input til driftsplanerne for de statsligt ejede områder her i kommunen, dem er der ikke så mange af, men dog nogle. Vi sendte en del forslag.

Stier og gode adgangsforhold ligger os meget på sinde, så vi glæder os over lokale initiativer på det felt. Både i Torrild og ved Gylling er der anlagt fine stier, så hundeluftere, løbere og folk, der går tur, nu har et godt alternativ til landevejene. Vi har fået en enkelt henvendelse om en lodsejer, der havde spærret en sti ved Ørting, men den sag er tilsyneladende løst lokalt - hvad der også er det bedste. Vi deltager i kommunens ret nye "sti-koordineringsudvalg" og glæder os over, at Odder Kommune har lyttet og sat mere fokus på stierne, både de lokale og de længere stier mellem byerne. Vi håber bl.a. det fører til et kort over kommunens mange stier, ligesom vi har tilbudt at være sti-tjekkere, altså dem, der undersøger om stierne og kortene stemmer overens.

Til slut lidt om os selv:

I juni gav Hans Jakob Fenger os i bestyrelsen en fin rundtur til naturområder på hans ejendom, Vejlskovgaard, og en søndag her i oktober var en pæn del af bestyrelsen på en lidt speciel skovtur i Bisgårdskoven ved Genbrugspladsen, hvor der nu er konkrete planer om at anlægge en mountainbike-rute, vi gennemgik og kommenterede planerne.

Vores møder har vi stort set alle holdt på Stampmøllen, hvor vi i en sidefløj også har fået lov til at oprette et lille depot med materialer.

Ud over bestyrelsesmøderne har flere deltaget i DN's Repræsentantskabemøde, i samrådsmøder eller i nogle af de kurser, DN arrangerer. Også ved Naturens Folkemøde i Hirtshals var vi repræsenteret.

En stor tak til bestyrelsen, der aldrig er bange for at rykke ud eller stille op. Vi har dog haft en intern konflikt, der førte til, at Mogens Gissel og Dorthe Birkmose midt på året meddelte, at de ikke kom til flere bestyrelsesmøder. Mogens (der er på valg i år) har valgt ikke at genopstille og Dorthe helt at trække sig fra bestyrelsen - begge har været med i 10 år og gjort en rigtig flot indsats for natur-formidling, og det skal de have en meget stor tak for.

Bestyrelsen består derfor af Ib Salomon (formand), Jørgen Pedersen (næstformand), Else Jørgensen, Kirsten Neister, Joan Rask, Keld Jørgensen og Aage Juul. Vi har to suppleanter: Hanne Næsborg Hansen og Hans Jakob Fenger.

Else Jørgensen er på valg og genopstiller. Aage Juul er også på valg, han genopstiller, men nu som suppleant. Hans Jakob Fenger ønsker ikke længere at være suppleant – også en tak til ham.

Heller ikke næste år kommer vi til at kede os. Vores miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen gør sit til at holde os beskæftigede, bl.a. vil han ophæve en stor del af Natura 2000-områderne, også her i kommunen lægger han op til ændringer, så noget af beskyttelsen ved Søby og rundt om Norsminde Fjord ophæves.

Også loven om kystsikring skal lempes, så grundejere får lov at kystsikre deres ejendom og så kommunen bliver myndighed på det område. Det kan medføre nogle meget grimme kyster og medføre, at man bare skubber problemerne med erosion videre til en nabo, frygter vi. Kystsikring er faktisk en videnskab!

Sommerhus-planerne kommer formentlig også til at fylde en del, det samme kan også sikringen af fremtidens drikkevand gøre.

25.10.17

Ib Salomon (formand)